

V nejvyšších patrech sběratelství čs. poštovní historie (14)

V jedné z kapitol o nejvyšších patrech jsem popsal dva roky poštovně historického zpravodajství komise specializovaných oborů a později komise poštovní historie a celin v letech 1976 a 1977, které jsem měl jako redaktor Zpravodaje KSO (KPHC) na starosti. Byl vydáván jeden zpravodaj pro všechny existující články komise, tedy včetně zřízených sekcí a začínajících pracovních skupin poštovní historie a celin v rámci krajů. Mezi zájemce se dostalo jen v roce 1977 204 (!) stránky, a to pravidelně s pestrým obsahem. Po několikaleté přestávce, kdy se zpravodaje nevydávaly, se objevily cyklostylované zpravodaje a v každém jednom z nich skromná jedna strana tištěná pomocí kovolistů. Od šéfa komise a čtenářů jsem sklídl chválu, za kterou jsem po mnoha letech vděčen. Dlužno říci, že jsem měl na starosti redigování a distribuci, tisk zabezpečoval ve svazové tiskárně Václav Mahovský. Natištěné stránky v kupkách se ocitly v sekretariátu SČF v Celetné a já nastoupil ke snášení, vázání a rozesílání. Častokrát jsem odcházel ze sekretariátu SČF jako poslední s taškami plnými zpravodajů...

Poštovně nejdříve platil SČF, později jsme zavedli zaslání pěti obálek ročně s napsanými adresami a vylepenými známky. Tento způsob fungoval až do konce existence komise PHC v roce 1989.

Tento způsob mi doporučil Vojta Maxa, při počtu několika set výtisků by se to nedalo zvládnout ani technicky, ani finančně.

Tlak některých sekcí v čele se sekcí doporučených celistvostí a R-nálepek na oddělení ústředního zpravodaje od zamýšlených zpravodajů sekcí byl enormní. Svaz nakonec kývl na decentralizaci a povolil vydávání některých zpravodajů sekcí jako samostatné tiskoviny. Najednou začalo vycházet v rámci komise několik zpravodajů. Zpravodaje pracovních skupin v krajích si tisk a rozesílání zajišťovaly samy. Rok 1978 přinesl neuvěřitelný boom poštovně historického zpravodajství. Zlepšila se i technika tisku, bylo možno tisknout i ilustrace a tím se zlepšila i grafika. Ústřední zpravodaj a zpravodaje několika sekcí vycházely ve formátu A5.

V úvodníku čísla 1/1978 přejmenovaného zpravodaje z KSO (ZKPHC) na **POŠTOVNÍ HISTORII** se stal skutečně ústřední zpravodaj, který se mohl věnovat problematice poštovní historie a jako celku. Rubriky jednotlivých oborů až na výjimky (některé sekce neměly kapacitu na vydávání) z ústředního zpravodaje vymizely.

V úvodníku k této změně jsem napsal:

„VYSLYŠENÉ VOLÁNÍ – SPLNĚNÝ SEN. Volání čtenářů bylo konečně vyslyšeno. Sen redaktora o zpravodaji, který by odpovídal významu komise poštovní historie a celin SČF, se v letošním roce splnil. Podařilo se nám to vydávat zpravodaj formátu A5 s ilustracemi a reprodukcemi. Obsah se soustředí výhradně na popularizaci práce komise jako celku, její materiály a metodické pokyny, na nové (nebo zaostávající či přešlapující) obory poštovní historie, a hlavně na historii pošty – na tu dávnou, ale též na tu současnou“.

Poštovní historie s malým „p“ dostala dárek – Poštovní historii s velkým „P“.

První číslo obsahovalo rubriku „Ze života komise – sekcí – krajských pracovních skupin“, dále „Poštovní provoz“, Zajímavosti, Ozvěny Náklad byl 450 kusů, první rok jsem vydal 4 čísla jeho zvláštní číslo (Adresář členů KPHC).

Zpravodaj jsem nazval „Poštovní historie“, opustil jsem předchozí název „Zpravodaj KPHC“, připadal mi příliš

úřední. Vytvořil jsem horní hlavičku s trubkou, kterou jsem převzal ze skandinávských zdrojů. Líbila se mi nejen kresba, ale i překřížené dva šípy značící chod pošty do různých světových stran. I ozdoba trubky, ale i její tvar byl estetický. Navíc, co může ladit se zpravodajem – trubka postilióna.... Hlavička se několikrát v průběhu devíti let, kdy tento zpravodaj vycházel pod tím názvem. Celkem měla pět podob a několik jemných modifikací. V letech 1980 – 1983 jsem se vrátil v podobě hlavičku úplně na začátek.

Číslování bylo dělené, nikoliv průběžné. Každý rok začínalo číslováno od jedničky a připojil se letopočet. Každé číslo bylo číslováno též od strany 1 až ke konečné straně. První číslo vyšlo v lednu 1978 a poslední v dubnu 1986 (dvojčíslo 2 – 3/1986). Zprvu jsem byl u žezla zpravodaje sám, v posledních letech mi velmi pomáhal přítel Pavel Stříteský, nesmírně obětavý a ochotný člen komise, který měl hned několik funkcí i přes svůj složitý zdravotní stav.

První a poslední zpravodaj vycházející pod názvem Poštovní historie reprodukuji za tímto článkem. Současně jsem začal vydávat i další zpravodaj Výplatní otisky pro sekci výplatních otisků KPHC, též v počtu několika stovek.

Rád bych ještě zmínil, že jsem u obou zpravodajů dodržel vzhled první stránky – až na výjimky jsem zasadil na tuto stranu celistvost. Všiml jsem si, že i další zpravodaje vycházející v rámci SČF tuto zásadu též začaly aplikovat.

Jaká je bilance zpravodaje POŠTOVNÍ HISTORIE? V období 1978 – 1986 jsem vydal celkem 41 samostatných zpravodajů, z nichž některé byly prezentovány i rozsahem jako dvojčísla.

První ročník (1978) přinesl 40 stran, předposlední (úplný) ročník (1985) též 40 stran (v posledních letech jsme zavedli u ročníku ve formě průběžného číslování). Stále jsme vychytávali možnosti vylepšení a vycházeli vstříc čtenářům.

Poslední ročník (1986) měl dvě čísla a 24 stran. to jsme už přicházeli na další změnu (Postilión), o této periodě se zmíním později. Tato změna též zobrazila i změnu komise PHC jako ty změny předtím. Tak to má být. Život je změna. Zpravodaje v rozsahu 360 stran se dostaly pravidelně mezi své předplatitele. Ve zpravodaji jsem dal i slovo slovenským přátelům, z nichž nejdále byl snad Rudolf Kurian z Hórké při Poprade... Redakční zásobník zůstal prázdný, všechny došlé příspěvky jsem otiskl, čím se naplnil, byla bohatá korespondence čtenářů a autorů, kterou si uchovávám do dneška. Vydá na slušný archiv.

Titulky prvního a poslední čísla Poštovní historie doplňuje článek vyšlý v posledním čísle o němž razítku z pera přítele Pavla Jecha, tedy již schváleného vedoucího sekce dopravy a přepravy listovních zásilek nové komise PHC SČSF.

